

UNIVERZITET ZA POSLOVNI INŽENJERING I MENADŽMENT BANJA LUKA
UNIVERSITY FOR BUSINESS ENGINEERING AND MANAGEMENT BANJA LUKA

Despota Stefana Lazarevića bb; 78000 Banja Luka
Tel.fax.: 051/378-300; 378-303; 371-481
e-mail: info@fakultetpim.com

www.univerzitetpim.com

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

Banja Luka, novembar 2023.

Na osnovu člana 9. i 38, stav 1, Zakona o zaštiti od požara (Sl. Glasnik RS broj 94/19), Upravni odbor Univerziteta za poslovni inženjering i menadžment Banja Luka, donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se mjere i radnje u vezi sa sprovođenjem i unapređenjem zaštite od požara, prava i obaveze radnika u provođenju mjera zaštite od požara i odgovornosti zbog nepridržavanja propisanih ili naređenih mjera zaštite od požara, dužnosti radnika u slučaju nastanka požara, kao i druge mjere, u svrhu zaštite ljudskih života i imovine Univerziteta za poslovni inženjering i menadžment Banja Luka (u daljem tekstu: Univerzitet).

Član 2.

Zaštita od požara obuhvata skup mjera i radnji, upravne, organizacione, tehničke i obrazovne prirode, koje se preduzimaju u cilju spriječavanja izbijanja i širenja požara, njegovog otkrivanja, gašenja te spašavanja ljudi i imovine ugrožene požarom.

Član 3.

Odredbe ovog Pravilnika odnose se na sve radnike Univerziteta u stalnom radnom odnosu, radnike na određeno vrijeme, studente, kao i na sva lica koja se zateknu u prostorijama Univerziteta.

Član 4.

Pravilnik utvrđuje:

1. mjere zaštite od požara,
2. zadaci i odgovornost rukovodnih i odgovornih radnika u sprovođenju zaštite od požara,
3. zadaci, obaveze i odgovornosti lica zaduženog za sprovođenje mjera iz oblasti zaštite od požara,
4. unutrašnja kontrola i disciplinska odgovornost,
5. obuka i provjera znanja iz zaštite od požara svih radnika Univerziteta,
6. plan zaštite od požara,
7. sredstva i oprema za gašenje požara,
8. evakuacija i spašavanje ljudi u slučaju požara, i
9. dojava požara i postupak u slučaju izbijanja požara i nakon gašenja požara.

MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Član 5.

Mjere zaštite od požara, u smislu ovog Pravilnika, su naročito: izbor lokacije i dislokacije objekta, kao i izbor materijala, uređaja, instalacija i konstrukcija kojim će se spriječiti ili svesti na najmanju mjeru mogućnosti izbijanja i širenja požara, izgradnja prilaznih puteva i prolaza, obezbjeđenje potrebnih količina vode i drugih sredstava za gašenje požara, izbor i održavanje tehnoloških procesa i uređaja kojima se obezbjeđuje sigurnost od požara, zabrana upotrebe otvorene vatre i drugih izvora paljenja u objektima i prostorijama u kojima bi zbog toga moglo doći do požara, način spašavanja ljudi i materijalnih dobara, postavljanje uređaja za gašenje požara i sprečavanje njegovog širenja i drugih uređaja za kontrolu bezbjednog obavljanja procesa rada, i održavanje i kontrola ispravnosti uređaja i instalacija čija neispravnost može uticati na nastanak i širenje požara.

Član 6.

Organizovanje i sprovođenje zaštite od požara vrši se na osnovu Zakona o zaštiti od požara i drugih zakona, propisa donesenih na osnovu zakona, odredaba ovog Pravilnika, Plana zaštite od požara i Plana evakuacije.

Član 7.

U Planu zaštite od požara utvrđuje se naročito: procjena ugroženosti od požara, organizacija zaštite od požara, način upotrebe sredstava za gašenje požara, sistem obavještanja, postupak u slučaju požara, tehnička oprema, način snabdijevanja vodom, putevi, prolazi i prilazi, sadejstvo sa vatrogasnim jedinicama, kao i druge mjere potrebne za uspješno funkcionisanje i unapređivanje zaštite od požara i sprovođenja nadzora nad izvršavanjem mjera zaštite od požara.

Metodologija za izradu planova za zaštitu od požara, u skladu sa odredbama stava 1. ovog člana, utvrđuje se odlukom koju donosi Vlada.

Plan evakuacije sadrži upustvo za postupanje u slučaju požara, istaknuto na vidljivom mjestu.

Član 8.

Pristupni putevi do objekata moraju stalno biti slobodni i osposobljeni za nesmetan prilaz vatrogasnih vozila, opreme i sredstava za gašenje požara.

Član 9.

Svaki prostor, posebno građevinski objekat, zavisno od kojih je materijala građen, te kad je građen, treba da ima posebnu stručnu analizu potencijalnih opasnosti od požara.

Član 10.

Proces rada mora biti tako organizovan da predupređuje i otklanja svaku potencijalnu opasnost požara.

Član 11.

Električne, ventilacione, toplovodne, gromobranske i druge instalacije i uređaje, kao i dimovodi moraju se postaviti odnosno izvoditi, koristiti i održavati prema propisanim tehničkim normativima i obaveznim standardima, kao i uputstvima proizvođača o čemu mora postojati dokumentacija.

Instalacije i uređaji iz prethodnog stava, kao i dimovodi ložišta mogu se upotrebljavati samo ako su ispravna i ako su pravilno postavljena.

Član 12.

Lako zapaljive materije se mogu skladištiti i čuvati samo u tehničkim podesnim prostorima.

Član 13.

Univerzitet je dužan da drži u pripravnosti ispravne uređaje, alat i opremu za gašenje požara na mjestima koja su lako pristupačna (podest, hodnik, trijem i sl.).

Član 14.

Korisnici ručnih i prevoznih aparata za gašenje početnog požara obavezni su da obezbjede redovno ispitivanje aparata prema uputstvu proizvođača, odnosno standardima, a najmanje jednom u 6 mjeseci.

Ispitivanje aparata iz stava 1. ovog člana, koji se nalaze u upotrebi, može vršiti privredno društvo i drugo pravno lice i preduzetnik, koji su registrovani za tu djelatnost, a imaju odgovarajuću tehničku opremu, poslovni prostor i stručne radnike na osnovu odobrenja koje rješenjem daje Ministarstvo u sjedištu, na period od 5 godina.

O izvršenim ispitivanjima i pregledima vodi se evidencija, koja sadrži identifikacioni broj aparata, ime radnika koji vrši ispitivanje i datum ispitivanja.

Član 15.

Vatrogasna oprema i sredstva za gašenje požara, koja moraju uvijek biti u ispravnom stanju, mogu se koristiti samo ako odgovaraju propisanim standardima.

Dijelove vatrogasne opreme i sredstava koja se po prirodi brže troše (gumene cijevi, mlaznice, osigurači i sl.) treba imati u dovoljnoj količini u priručnom magacinu (lako dostupnom prostoru).

Član 16.

Naprave za loženje vatre, te uređaji za grijanje (peći, štednjaci, grijalice), ako se koriste u poslovnom prostoru, moraju biti postavljeni na podlogu od vatrostalnog materijala, te na prostoru gdje nema potencijalne opasnosti da se zagrijavanjem okolnih predmeta izazove požar.

Član 17.

Sve naprave i uređaji iz prethodnog člana, nakon završetka radnog vremena moraju se očistiti i isključiti iz izvora energije.

Član 18.

U administrativnim prostorijama moraju se primjenjivati sljedeće mjere zaštite od požara: na telefonskoj centrali i kod telefona direktno spojenih na gradsku mrežu postaviti tablicu sa brojem telefona vatrogasne brigade, Ministarstva unutrašnjih poslova i službe hitne pomoći; hodnici se moraju održavati slobodni i nezakrčeni da bi u svakom momentu prolaz ljudi bio nesmetan; zabranjeno je unošenje lakozapaljivog materijala; čišćenje podova i drugih predmeta ne smije se vršiti lako zapaljivim tečnostima (benzin, razređivač i sl.), već samo vodom i prikladnim nezapaljivim preparatima; zabranjeno je odbacivanje gorućih opušaka cigareta ili šibica, kao i drugih upaljivih predmeta u korpe za smeće ili papir; zabranjena je upotreba bilo kakvih električnih rešoa, te peći i grijalice sa otvorenim spiralama; nakon završetka radnog vremena obezbijediti iznošenje otpadnog materijala i smeća iz prostorija, kao i isključivanje struje.

ZADACI I ODGOVORNOSTI U SPROVOĐENJU ZAŠTITE OD POŽARA

Upravni odbor Univerziteta

Član 19.

Upravni odbor u oblasti zaštite od požara vrši sljedeće poslove:

- donosi Pravilnik o zaštiti od požara,
- donosi Plan zaštite od požara,
- donosi Plan evakuacije,
- organizuje službu zaštite od požara sa odgovarajućim brojem zaposlenih, radi vršenja stalnog dežurstva,
- donosi odluke o obezbjeđenju finansijskih sredstava za sprovođenje i unaprijeđivanje zaštite od požara,
- vrši i druge zadatke od interesa za unaprijeđivanje i poboljšanje zaštite od požara.

Direktor Univerziteta

Član 20.

Direktor Univerziteta u oblasti zaštite od požara ima sljedeće zadatke i odgovornosti:

- stara se blagovremeno o donošenju Planova o zaštiti od požara, kao i drugih akata u ovoj oblasti;
- stara se o blagovremenoj i propisanoj nabavci sredstava i opreme za gašenje požara i njihovoj redovnoj kontroli;
- prati i procjenjuje stanje zaštite od požara, vodi propisane evidencije i dokumentaciju i priprema izvještaje i prijedloge za otklanjanje opasnosti od izbijanja požara;
- u saradnji sa drugim službama, priprema mjere zaštite od požara, prijedlog finansijskog dijela godišnjeg plana nabavke opreme i sredstava za gašenje požara, obrazovanje radnika, i dr;
- upozorava odgovornog rukovodioca na potrebu zabrane korištenja uređaja, mašina i instalacija i prostorija dok se ne otkloni neposredna opasnost od požara i eksplozije;
- određuje da se uklone razni predmeti, uređaji i instalacije koje predstavljaju prepreku za efikasno gašenje požara kad je njihovo držanje i odlaganje na određenim mjestima zabranjeno;
- organizuje obuku i provjeru znanja radnika iz zaštite od požara svake godine;
- razmatra izvještaje inspeksijskih organa i organizuje sprovođenje njihovih rješenja i naloga;
- protiv radnika koji izvrše povredu radnih obaveza zbog činjenja nedozvoljenih ili nečinjenja obaveznih propisanih radnji ovim Pravilnikom, podnosi zahtjev za pokretanje postupaka pred disciplinskom komisijom;

Dekani fakulteta i direktor Instituta za istraživanje i razvoj

Član 21.

Dekani fakulteta i direktor Instituta za istraživanje i razvoj u vršenju poslova zaštite od požara imaju sljedeća prava i obaveze:

- odgovorni su za stanje zaštite od požara na fakultetima/institutu kojim rukovode;
- organizuju procese rada na način bezbjedan od opasnosti izbijanja požara;
- upoznaju se sa Planom zaštite od požara, Planom evakuacije, vrstom i rasporedom opreme i sredstava za gašenje požara;
- preduzimaju sve potrebne mjere u cilju dosljedne primjene utvrđenih i naloženih mjera zaštite od požara na fakultetu/Institutu kojim rukovode.

**ZADACI I ODGOVORNOSTI LICA ZADUŽENOG ZA SPROVOĐENJE MJERA IZ
OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA**

Član 22.

Odgovornosti lica zaduženog za sprovođenje mjera iz oblasti zaštite od požara su:

- organizuje rad u službi zaštite od požara u sprovođenju mjera iz oblasti zaštite od požara,
- donosi radna uputstva koja moraju sadržavati mjere zaštite od požara za sve članice gdje postoji opasnost od požara,
- uz bližu razradu obaveza prema radnom uputstvu i drugim propisima svakog pojedinog radnika u pogledu kontrole i sprovođenja propisa iz oblasti zaštite od požara,
- organizuje djelokrug rada i ovlašćenje lica zaposlenih i raspoređenih u službi zaštite od požara,
- način vršenja unutrašnje kontrole sprovođenja zaštite od požara, te dužnosti, odgovornosti i ovlašćenja radnika službe zaštite od požara koji tu kontrolu neposredno vrše,
- postupak i način upoznavanja radnika prilikom stupanja na rad ili raspoređivanja na drugo radno mjesto sa opasnostima od požara vezanim za to radno mjesto, kao i način obučavanja radnika u rukovanju sredstvima i opremom za gašenje požara,
- prostorije, prostore i mjesta na kojima se ne smije proizvoditi, koristiti ili prenositi otvorena vatra,
- vrsta i količina opreme i sredstava za gašenje požara, raspored opreme i sredstava, kao i vrijeme povremenog ispitivanja njihove ispravnosti,
- zadatke i odgovornosti rukovodećih radnika u vezi sa sprovođenjem zaštite od požara,
- odgovornost radnika zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara,
- dužnosti i ponašanje radnika u slučaju izbijanja požara,
- način saradnje sa ostalim službama koje rade na unapređenju zaštite od požara, tehničkom službom zaštite na radu, civilnom zaštitom i ovlašćenim preduzećima i drugim pravnim licima.

OBUKA I PROVJERA ZNANJA RADNIKA IZ OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA

Član 23.

Pod obukom u smislu ovog Pravilnika smatra se organizovanje i sprovođenje aktivnosti putem kojih radnici stiču znanje i iskustvo za zaštitu od požara, kao i vještinu gašenja požara.

Član 24.

Obuka radnika sprovodi se u sljedećim slučajevima:

- pri stupanju radnika na rad;
- kod rasporeda radnika na drugo radno mjesto, ako se u odnosu na njegovo dosadašnje radno mjesto razlikuju mjere zaštite od požara;
- u toku rada radnika;
- u okviru programa stručnog osposobljavanja radnika.

Član 25.

Program obuke radnika iz oblasti zaštite od požara obuhvata sticanje teoretskog i praktičnog znanja i to:

- opštim opasnostima od požara na objektima;
- opštim i specifičnim opasnostima od požara vezanim uz pojedina radna mjesta;
- mjerama i normativima zaštite od požara po važećim propisima koji se primjenjuju pri izvršavanju poslova i radnih zadataka;
- sadržaju Pravilnika o zaštiti od požara i Planu zaštite od požara;
- rukovanju sredstvima i opremom za zaštitu od požara;
- pravima, dužnostima i odgovornostima radnika u sprovođenju zaštite od požara;
- dužnostima i načinu ponašanja radnika u slučaju izbijanja požara.

Član 26.

Poslije završene obuke iz zaštite od požara mora se provesti postupak provjere osposobljenosti radnika iz oblasti zaštite od požara, iz teoretskog i praktičnog dijela nastave.

Univerzitet je obavezan da najmanje jednom u tri godine vrši provjeru znanja radnika iz prethodnog stava, o čemu mora postojati odgovarajuća dokumentacija.

Član 27.

Radnik koji ne zadovolji pri provjeri znanja dužan je da naknadno savlada nastavne programe predviđene programom obuke i obrazovanja.

Univerzitet je dužan da organizuje ponovnu provjeru znanja u roku koji ne može biti kraći od 15 dana niti duži od 45 dana od dana izvršene prethodne provjere.

Ako radnik ne zadovolji i kod ponovne provjere znanja, smatra se da ne ispunjava uslove za nastavak rada na poslovima i radnim zadacima.

Član 28.

O provedenoj obuci i obrazovanju vodi se odgovarajuća evidencija i dokumentacija.

**PLAN I POSTUPAK U SLUČAJU IZBIJANJA POŽARA I NAKON GAŠENJA
POŽARA**

Član 29.

Sredstva za dojavu požara su: telefoni i osmatranje.

Uz svaki postavljeni telefon trebaju se postaviti tablice sa trajno obilježenim brojevima telefona:

- vatrogasne brigade 123
- MUP-a 122
- Hitne medicinske pomoći 124

Radnik koji prvi primjeti požar dužan je da pristupi gašenju istog raspoloživim sredstvima.

Kada radnik primjeti da ne može sam ugasiti požar, obavezan je pozvati u pomoć radnike sa najbližeg mjesta rada, i bez odlaganja o pojavi požara izvijestiti najbližeg rukovodnog radnika, odnosno izvršiti dojavu požara preko najbližeg telefona ili lično.

Akcijom gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, do dolaska pozvane vatrogasne jedinice u pomoć, rukovodi neposredni rukovodilac koji se zatekao na mjestu izbijanja požara.

Član 30.

Nakon gašenja požara rukovodilac akcije gašenja požara preduzima sljedeće mjere:

- na mjestu požara osigurava dežurstvo u vremenu potrebnom za spriječavanje ponovnog izbijanja požara sa zgarišta;
- ako je požar ugašen u toku noći, dežurstvo treba da traje sve do početka radnog vremena;
- dežurni na mjestu požara treba da su opremljeni potrebnom vatrogasnom opremom i sredstvima za gašenje požara;
- preduzima sve mjere da se sačuvaju tragovi izvora i uzroka požara

SREDSTVA I OPREMA ZA GAŠENJE POŽARA

Član 31.

U svrhu gašenja požara na raspolaganju su ručni aparati za početno gašenje požara i unutrašnja i vanjska hidrantska mreža.

Broj i tip vatrogasnih aparata i druge opreme i uređaja za gašenje požara kao i njihov raspored, određuje se prema požarnim opasnostima u radnim prostorijama i objektima, a utvrđeni su u Planu zaštite od požara.

Član 32.

Radi što boljeg korištenja aparata za početno gašenje požara, potrebno je pridržavati se sljedećih pravila;

- vatrogasni aparati moraju biti postavljeni na označenim pristupačnim mjestima, na visini od najviše 1,5 metara od poda;

- na svakom aparatu za početno gašenje požara mora biti postavljena kontrolna tablica sa podacima o punjenju i kontroli i potpisom ovlaštenog lica koje je vršilo kontrolu i punjenje;
- uvijek gasiti žarište požara, a ne plamen, a gašenje započinjati sa jednog kraja požara prema drugom kraju unakrsno i to niz vjetar;
- kod gašenja visokih predmeta gasi se odozdo prema gore u uzlaznoj liniji;
- ručni aparati se moraju upotrebljavati odmah po izbijanju požara;
- požar treba lokalizovati sa dva ili više aparata istovremeno;
- požari na elektroinstalacijama i uređajima ne smiju se gasiti aparatima sa vodom i hemijskom pjenom nego isključivo sa aparatima sa suhim prahom;
- požar zapaljivih tečnosti najefikasnije je gasiti aparatima sa hemijskom pjenom.

Član 33.

Aparati za početno gašenje požara trebaju se povremeno kontrolisati, najmanje jednom u šest mjeseci.

Potrebno je izvršiti ispitivanje aparata, prema važećim propisima i uputstvu proizvođača, od strane ovlašćenih stručnih organizacija.

Član 34.

U svrhu pravilnog korištenja hidranata potrebno je pridržavati se sljedećih pravila:

- svi hidranti trebaju biti obilježeni oznakom „H“;
- podzemni hidranti trebaju biti osigurani poklopcem, a zidni odgovarajućim ormarima;
- svaki zidni hidrant treba biti kompletiran sa 1 do 2 kotura vatrogasnih crijeva dužine 15 metara promjera 52 mm i mlaznicom;
- pristup hidrantima treba biti stalno slobodan i nezakrčen;
- hidrantska mreža sa hidrantskim priključkom i pripadajućim uređajima i armaturom se treba ispitivati i kontrolisati svakih 12 mjeseci.

Član 35.

Sistem za dojavu požara, sredstva i oprema za gašenje požara moraju uvijek biti u ispravnom stanju, te je neophodno obezbijediti njihovo redovno ispitivanje prema uputstvima proizvođača, odnosno propisanim standardima.

Vatrogasni aparati moraju imati kontrolne kartone sa svim podacima: vrsta i tip aparata, fabrički broj, datum kontrole, potpis lica koje je vršilo punjenje i kontrolu, pečat organizacije koja je vršila punjenje i kontrolu.

UNIVERZITET ZA POSLOVNI INŽENJERING I MENADŽMENT BANJA LUKA
UNIVERSITY FOR BUSINESS ENGINEERING AND MANAGEMENT BANJA LUKA

Despota Stefana Lazarevića bb; 78000 Banja Luka
Tel.fax.: 051/378-300; 378-303; 371-481
e-mail: info@fakultetpim.com

www.univerzitetpim.com

**EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE LJUDI I IMOVINE U SLUČAJU IZBIJANJA
POŽARA**

Član 36.

U svim objektima, na svim spratovima, potrebno je postaviti plan evakuacije sa upustvom za postupanje u slučaju požara i isti istaknuti na vidljivo mjesto.

U slučaju izbijanja požara, potrebno je pristupiti evakuaciji i spašavanju ljudi iz ugroženog prostora.

Evakuacija ljudi se vrši putevima evakuacije i spašavanja - hodnici, izlazi, stepenice, požarni put i slično, koji su prethodno označeni kao pogodni za evakuaciju.

Za eventualno povrijeđena lica treba organizovati prebacivanje do najbliže ambulante ili stanice hitne pomoći.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37.

Svaki radnik Univerziteta je dužan da se pridržava mjera protivpožarne zaštite i fizičke zaštite imovine Univerziteta.

Član 38.

Radnici Univerziteta, ukoliko se ne pridržavaju pravila iz prethodnog člana, čine težu povredu svojih radnih obaveza, po kom osnovu Univerzitet može, zavisno od težine prestupa, izreći adekvatnu sankciju.

Član 39.

Sa osnovama protivpožarne zaštite i fizičkog obezbjeđenja imovine Univerziteta moraju biti upoznati svi radnici Univerziteta.

Član 40.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o zaštiti požara broj: UO.1.1/12 od 18.04.2012. godine.

Član 41.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja

Broj: UO.1-23/23

Datum: 23.11.2023. godine

Predsjednik upravnog odbora

prof. dr. Ilija Džombić